

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

บทบาทของ พรบ. สุรา 2493 กักับการเกิดคราฟท์เบียร์ในประเทศไทย
ROLE OF THE LIQUOR ACT, B.E. 2493(1950) AND THE BREWING OF CRAFT BEER IN
THAILAND

จิรัฏฐิกา ชินบุตร

อาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.เกรียงไกร เตชกานนท์

Email Krieng@econ.tu.ac.th

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติเศรษฐศาสตร์การค้าระหว่างประเทศ
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Email Jika2529@gmail.com

บทคัดย่อ

งานศึกษาชิ้นนี้เป็นการวิเคราะห์ถึงอุปสรรคการเข้าสู่ตลาดของคราฟท์เบียร์ในประเทศไทยโดยอยู่ภายใต้ พรบ. สุรา 2493 อันเป็นกฎหมายหลักในการควบคุมการผลิตรวมถึงการจัดจำหน่ายเบียร์ในประเทศไทยโดยอาศัยทฤษฎีตลาดผู้ขายร้อยราย(Oligopoly)ทฤษฎีการกระจุกตัว(Concentration Theory) ซึ่งความนิยมของเบียร์นำเข้ามีมากขึ้นอย่างต่อเนื่องจึงทำให้เกิด กระแสของเบียร์ทำมือหรือเบียร์จากผู้ผลิตรายเล็กที่เรียกว่าคราฟท์เบียร์ที่เป็นประเด็นปัญหาในปัจจุบันที่เกิดขึ้นในประเทศไทยในปัจจุบันซึ่งคราฟท์เบียร์ไม่มีคำจำกัดความที่ชัดเจนในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2544 และยังไม่ถูกกฎหมายในแง่การผลิตเพื่อจำหน่ายตาม พรบ. สุรา 2493 หากเปรียบเทียบกับ สุราพื้นเมืองอย่างอื่นเช่น สาโท น้ำตาลเมา กระแช่ ที่รัฐอนุญาตให้ผลิตได้อย่างมีเงื่อนไขเช่นการครอบครองเครื่องจักร โรงงานต้องมีกำลังรวมไม่เกิน 5 แรงม้า ใช้คนงานได้ไม่เกิน 7คน รวมไปถึง ผู้ขออนุญาตก่อสร้าง โรงงานสุรารายใหม่จะต้องเป็นสหกรณ์การเกษตรเท่านั้น เนื่องจากรัฐเล็งเห็นว่าประเทศไทยได้ทำข้อตกลงภายใต้องค์การการค้าโลกเรื่องการค้าเสรีที่จะต้องเปิดการค้าเสรีสุราเพื่อให้เกิดการแข่งขันไม่ให้ผูกขาดเหมือนที่ผ่านมา ซึ่งทำให้เงื่อนไขดังกล่าวข้างต้นของสุราพื้นเมืองหมดไป ซึ่งหากมองย้อนกลับไปทีคราฟท์เบียร์ ซึ่งยังไม่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างถูกกฎหมายในประเทศไทย อันเนื่องจากหลักเกณฑ์บางส่วนใน พรบ. สุรา 2493 ซึ่งเป็นเงื่อนไขหลักเกณฑ์ในการขออนุญาตผลิตและจำหน่ายเบียร์ โดยหลักเกณฑ์ในการขออนุญาตในการผลิตเบียร์ ผู้ขออนุญาตจะต้องวางหลักประกันต่อกรมสรรพสามิตในขณะยื่นคำขออนุญาตเป็น จำนวนเงิน 5 ล้านบาทโดยเป็นเงินสดหรือพันธบัตรของรัฐบาล โดยหลักประกันนี้จะคืนให้ต่อเมื่อกรม สรรพสามิตได้พิจารณาคำขออนุญาตแล้วเสร็จ นอกจากนั้นผู้ขออนุญาตจะต้องมีทุนในการจดทะเบียนเพื่อทำกิจการผลิตเบียร์ไม่ต่ำกว่า 10 ล้านบาทโดยปริมาณการผลิตจะต้องไม่ต่ำกว่า 10 ล้าน ลิตรและไม่เกิน 100 ล้านลิตรต่อปี

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

ผลการศึกษาในเชิงข้อมูลทางเอกสารและสัมภาษณ์ผู้ผลิตคราฟท์เบียร์จำนวน 3 รายใหญ่ในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2563 เพื่อหาแนวทางความเป็นไปได้ในการผลิตคราฟท์เบียร์ภายใต้เงื่อนไขของ พ.ร.บ. สุรา 2493 ในเรื่องของปริมาณการผลิตและเงินลงทุนในอุตสาหกรรมคราฟท์เบียร์ขนาดเล็กซึ่งเป็นอุปสรรคในการเกิดผู้ผลิตรายเล็กในประเทศไทยและพบว่าจัดเก็บภาษีมีผลต่อการทำให้โครงสร้างตลาดเบียร์ในประเทศไทยเกิดการผูกขาดที่มีผู้ขายน้อยรายรวมไปถึงเกิดการกระจุกตัวที่ผู้ผลิตรายใหญ่เท่านั้นที่สามารถลงทุนในโครงสร้างการผลิตเบียร์ดังที่ พ.ร.บ. สุรา 2493 ได้กำหนดเอาไว้อย่างชัดเจน สุราแต่ละชนิดคิดอัตราภาษีไม่เท่ากัน ในการขึ้นภาษีแต่ละครั้งก็ไม่เท่ากัน ซึ่งผู้ผลิตก็หันไปผลิตสุราชนิดที่เก็บภาษีต่ำแทนสุราที่เก็บภาษีสูง ซึ่งการขึ้นภาษีไม่ได้ช่วยลดการดื่ม เพราะสุราชนิดหนึ่งมีราคาแพงแต่ก็ยังมีสุราอีกหลายชนิดที่มีราคาถูก สุราบางชนิดเช่นเบียร์ยังมีการแบ่งเกรดของราคาขายสุดท้ายออกเป็น 3 เกรด คือ เกรดต่ำ (Economy) เกรดกลาง (Standard) เกรดสูง (Premium) โดยกำหนดราคาต้นทุนโรงงานไม่เท่ากัน เบียร์เกรดสูงราคาโรงงานแพงกว่าก็จะเสียภาษีในอัตราที่สูงกว่า เบียร์เกรดต่ำราคาโรงงานถูกกว่าก็จะเสียภาษีน้อยกว่า เมื่อการขึ้นภาษีแต่ละครั้งเบียร์เกรดสูงก็จะขึ้นภาษีสูงกว่า ในขณะที่เดียวกันเบียร์เกรดต่ำก็มีการขึ้นภาษีตามกันแต่ราคาขายสุดท้ายที่ผู้บริโภคได้รับก็ยังถูกกว่า การขึ้นภาษีจึงเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ผลักดันให้ผู้ดื่มเบียร์เกรดสูงหันไปดื่มเบียร์เกรดต่ำแทนมากขึ้นเนื่องจากเป็นเบียร์ลาเกอร์เหมือนกันรสชาติไม่ได้แตกต่างกันมาก ซึ่งเป็นที่รู้กันดีว่าเบียร์เกรดสูงดื่กรึกร่ำ เบียร์เกรดต่ำดื่กรึกร่ำ ผู้ผลิตจึงเน้นผลิตเบียร์เกรดสูงคือเบียร์ดื่กรึกร่ำเพื่อที่จะได้เสียภาษีถูกลงนั่นเอง และเป็นการบ่งบอกถึงภาพลักษณ์ของบริษัทว่าผลิตเบียร์ที่มีเกรดสูงคุณภาพดี แต่แท้จริงแล้ว การผลิตเบียร์เกรดสูงดื่กรึกร่ำนั้นเหตุผลของผู้ผลิตคือการการผลิตที่เยอะและเสียภาษีปริมาณลิตรแห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ที่ถูกลงนั่นเอง ทำให้เกิดการแข่งขันทางการผลิตที่ไม่เป็นธรรมเพราะไม่ได้แข่งขันตามกลไกตลาดที่แท้จริงด้วยเหตุนี้การขึ้นภาษีจึงไม่ได้ทำให้ผู้ดื่มลดน้อยลง เพราะการวัดอัตราการดื่มตามมาตรฐานสากลไม่ได้นับเป็นขวดหรือการคิดภาษีแบบมูลค่าแต่เป็นการคิดภาษีตามปริมาณแอลกอฮอล์ รวมถึงประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่เก็บภาษีตามปริมาณแอลกอฮอล์เช่นกัน

คำสำคัญ เบียร์, กฎหมายภาษี, ประเทศไทย

Abstract

The study analyzes the barrier to entry craft beer in Thailand is under the Liquor ACT B.E.2493 (1950) and it was dose not definition now.it is still not legal in terms of product. To produce beer in Thailand, request deposit of 5 million THB in cash or government bond for warranty and will be returned when the processing is complete. In addition, newcomer need to register the capital 10 million THB and capacity not less than 10 liters and not more than

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

100 liters per year. After analyzing this case for research by documentary and interview with 3 producers in year 2020, based on this policy, the barrier is volume, capital of stating SME business and it was found the tax collection had an effect beer structure on monopoly in Thailand.

Keywords Beer, tax law, Thailand

บทนำ

เบียร์เป็นสินค้าที่ชาวต่างชาตินำเข้ามาจำหน่ายในสยามประเทศมาช้านานทำให้เม็ดเงินไหลออกนอกประเทศเป็นอย่างมากถ้าสามารถผลิตเบียร์ขึ้นได้เองก็จะป้องกันเงินที่สูญหายไปและประหยัดรวมทั้งจะได้ประโยชน์จากราคาขายที่ถูกลงและการผลิตเบียร์ยังสามารถใช้ปลายข้าวมาแทนข้าวมอลต์ทำให้คนไทยมีงานทำ”การก่อตั้งโรงเบียร์ของพระยาภิรมย์ภักดีสำเร็จและได้กลายมาเป็นผลิตภัณฑ์เบียร์สิงห์มาจนถึงปัจจุบัน หลังจากได้มีการพิจารณาจัดตั้งโรงเบียร์ได้และเรียกเก็บภาษีเบียร์ผ่านไปได้ 1 ปี จึงอนุญาตให้พระยาภิรมย์ภักดีผลิตเบียร์ได้แต่ห้ามไม่ให้มีการผูกขาดและคิดภาษีเบียร์ในปีแรกลิตรละ 1 สตางค์ ในปีที่สองลิตรละ 3 สตางค์ ปีที่สามลิตรละ 5 สตางค์ส่วนปีต่อไปให้พิจารณาให้ตามที่เห็นสมควร ต่อมาในปี พ.ศ. 2504 เกิดโรงเบียร์แห่งที่ 2 ขึ้นในชื่อบริษัท บางกอกเบียร์ จำกัดผลิตเบียร์ยี่ห้อตราหนุมาน ตรากระทิง และตราแผนที่ แต่ไม่ได้รับความนิยมจนต้องเลิกกิจการไปภายหลังต่อมาในปี พ.ศ. 2509 ได้มีการเปลี่ยนเจ้าของกิจการเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น บริษัทไทยอมฤต บรีวเวอรี่ จำกัด ผลิตยี่ห้อ อมฤต พร้อมทั้งซื้อลิขสิทธิ์จากต่างประเทศมาในชื่อของเบียร์ คลอสเตอร์ มาผลิตเองเมื่อปี พ.ศ. 2521 ที่โรงงานที่จังหวัดประทุมธานีปัจจุบันกิจการถูกซื้อไปโดยนาย ชาน มิเกล ชาวฟิลิปปินส์ เมื่อปี พ.ศ. 2547 หลังจากนั้นภาครัฐก็ไม่ได้มีการสนับสนุนให้มีการก่อตั้งโรงงานผลิตเบียร์เพิ่มมากขึ้นเนื่องจากเห็นว่าเบียร์เป็นสินค้าฟุ่มเฟือยจึงตั้งกำแพงภาษีเพื่อให้ความคุ้มครองผู้ผลิตภายในประเทศ จนกระทั่งปี พ.ศ. 2535 ภาครัฐมีนโยบายเปิดเสรีทางการค้าโดยเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขของผู้ผลิตเบียร์จากที่กำหนดไว้ว่าให้ผู้ถือหุ้นใหญ่ต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทยหรือเป็นนิติบุคคลสัญชาติไทยเท่านั้น เพื่อจูงใจให้นักลงทุนต่างชาติ ที่สนใจเข้ามาลงทุนสร้างโรงงานผลิตเบียร์ภายในประเทศ บริษัทเบียร์ไทย (1991) จำกัด จึงก่อกำเนิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2534 ภายใต้ยี่ห้อเบียร์ช้างของกลุ่มนายเจริญ สิริวัฒนภักดี ก่อตั้งขึ้นที่จังหวัดกำแพงเพชร รวมถึงบริษัท คาร์ลสเบอร์ก บรีวเวอรี่ จำกัด ก่อตั้งขึ้น ปีพ.ศ.2536 ตามลำดับผลิตเบียร์คาร์ลสเบอร์กลิขสิทธิ์จากประเทศเดนมาร์กโดยโรงงานก่อตั้งที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและสุดท้ายในปี พ.ศ. 2538 มีบริษัท ไทยเอเชีย แปซิฟิค บรีวเวอรี่จำกัดเป็นผู้ผลิตเบียร์ไฮเนเก้น ลิขสิทธิ์จากประเทศเนเธอร์แลนด์ โดยโรงงานตั้งอยู่ที่จังหวัด นนทบุรี

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

เนื่องจากในปัจจุบันมีกระดาษพิมพ์เบียร์เกิดขึ้นในประเทศไทยตามผับหรือร้านเหล้าให้เห็นกระดาษพิมพ์เบียร์เป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งในเบียร์ที่ผู้บริโภคให้ความสนใจมากขึ้นเรื่อย ๆ จึงมีการนำเข้ามาขายอย่างถูกกฎหมายในประเทศไทย โดยในปี พ.ศ. 2560 ได้มีการประเมินมูลค่าตลาดกระดาษพิมพ์เบียร์ไว้ที่ 200 ล้านบาทซึ่งจากตัวเลขเห็นได้ว่าการเจริญเติบโตขึ้นแต่เนื่องจากกระดาษพิมพ์เบียร์ไม่ได้ถูกบัญญัติไว้ในพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. 2544 รวมไปถึงไม่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 และปัจจุบันไม่สามารถผลิตได้อย่างถูกกฎหมายในประเทศไทย ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่าการผลิตกระดาษพิมพ์เบียร์หากสามารถผลิตได้ในประเทศไทยจะทำให้รัฐมีรายได้จากการเก็บภาษีและลดการลักลอบการผลิตสุราเถื่อนจึงมีความสนใจที่จะศึกษาประเด็นกฎหมายเกี่ยวกับบทบาทพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 กับการเกิดกระดาษพิมพ์เบียร์ในประเทศไทย.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้ผลิตเบียร์ในอุตสาหกรรมเบียร์ไทย
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการแข่งขันของผู้ผลิตเบียร์ในอุตสาหกรรมเบียร์ไทย

ขอบเขตงานวิจัย

การศึกษาครั้งนี้จะเน้นศึกษา พรบ. สุรา 2493 ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีบทบาทในอุตสาหกรรมการผลิตเบียร์และตลาดอุตสาหกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อื่น ๆ ซึ่งกรมสรรพสามิตได้มีการจำแนก ชนิดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รวมถึงสุราไว้หลายประเภทดังนั้นงานวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษา ฉะเพราะสุราแช่ชนิดเบียร์เท่านั้น รวมไปถึงศึกษา กฎหมายภาษีที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษีอากรของเบียร์, กลุ่มผู้ผลิตเบียร์ขนาดเล็กจำนวน 3 ราย ในปี พ.ศ. 2563 ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดนนทบุรีโดยการสัมภาษณ์เจ้าของโรงงานขนาดเล็กเพียง 3 รายเท่านั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) โดยการศึกษาค้นคว้าจาก แหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมไปถึงขอมูลงานวิจัยต่าง ๆ อาทิ เช่น บทความ บทวิเคราะห์ทั้งในและต่างประเทศ พรบ.สุรา 2493 ที่เกี่ยวข้องและข้อมูลออนไลน์จากเว็บไซต์อื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยชิ้นนี้และเก็บรวบรวมข้อมูลแบบปฐมภูมิ (Primary data) โดย การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในตลาดกระดาษพิมพ์เบียร์ โดยเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ผลิตกระดาษพิมพ์เบียร์จำนวน 3 รายเกี่ยวกับขั้นตอนในการยื่นขอจัดตั้งโรงงาน, ขั้นตอนในการผลิตความแตกต่างระหว่างการผลิตของโรงเบียร์ใหญ่กับโรงเบียร์เล็ก รวมไปถึงความสะอาดปลอดภัยตัวผลิตภัณฑ์.

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

โจทย์การวิจัย: พรบ.สุรา 2493 เป็นอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดของผู้ผลิตคราฟท์เบียร์ไทยอย่างไร

สมมุติฐาน: เชื่อว่า พรบ. สุรา 2493 เป็นอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดของผู้ผลิตเบียร์รายเล็กหรือคราฟท์เบียร์ ทำให้โครงสร้างตลาดมีการกระจุกตัวสูงและพฤติกรรมของผู้ผลิตไม่ได้ใช้การแข่งขันด้านราคาเป็นหลัก

วัตถุประสงค์ที่ 1:

เพื่อวิเคราะห์ พรบ. สุรา 2493 ต่อการเกิดคราฟท์เบียร์ในประเทศไทย

วิธีการศึกษาที่ 1:

1. พรบ. สุรา 2493
2. กฎหมายภาษี
3. ใบอนุญาตการทำสุรา
4. Economy of scale
5. สัมภาษณ์ผู้ประกอบการ 3 ราย

วิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method)

ค้นคว้าและรวบรวมบทความทางวิชาการ เอกสารอิเล็กทรอนิกส์จากอินเทอร์เน็ต เอกสารจากหน่วยงานราชการและเอกสารต่างประเทศที่น่าเชื่อถือรวมถึงการสัมภาษณ์

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2:

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการแข่งขันของผู้ผลิตเบียร์ในอุตสาหกรรมเบียร์ไทย

วิธีการศึกษาที่ 2:

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีผู้ขายน้อยราย
2. ศึกษาทฤษฎีการกระจุกตัวของอุตสาหกรรม

วิเคราะห์เชิงพรรณนา(Descriptive Method)

รวบรวมข้อมูลจากงานวิจัยและเอกสารจากงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

ผลการวิจัย

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อควบคุมการผลิตการจำหน่ายรวมไปถึงการทำ สุราเพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจการผลิตอุตสาหกรรมสุราในประเทศไทยให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติซึ่งกฎหมายได้ตราขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2493 แต่สุราแช่ชนิดเบียร์ที่ทำการศึกษามีการขอ อนุญาต ก่อตั้งโรงเบียร์ในปี พ.ศ. 2473 โดยพระยาภิรมย์ภักดีโดยโรงเบียร์ก่อตั้งเสร็จเมื่อปี พ.ศ. 2477บริษัทบุญรอด เปิดตัวเบียร์ยี่ห้อโกลเด้นท์โคทและสิงห์ซึ่งขายในราคาขวดละ 32 สตางค์เนื่องจากเป็นผู้ผลิตรายใหญ่รายเดียว ในประเทศไทยเบียร์ดังกล่าวได้ครองตลาดร้อยละ 40 หลังจากบริษัท ก่อตั้งได้แค่ครึ่งปีและขายก็มีส่วนแบ่ง การตลาดถึงร้อยละ 60 ซึ่ง พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มีผลให้พฤติกรรมของผู้ผลิตผูกขาดเนื่องด้วย ปริมาณการผลิต (Economy of Scale) ,เงินลงทุนจำนวนมาก,แผนธุรกิจ ซึ่งในขณะที่ผู้ผลิตรายเล็กไม่สามารถเข้าถึงเนื่องจากปัจจัยดังกล่าวด้วยเงินทุนที่มากเกินไปกว่าธุรกิจ SME จะเริ่มต้นได้

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ 3 ราย ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมคราฟต์เบียร์ทั้งผู้ผลิต ผู้นำเข้า และผู้ก่อตั้งโรงเบียร์มิตรสัมพันธ์ดังนี้

1. ผู้ผลิตได้ทำการสัมภาษณ์ ชิต เบียร์ ซึ่งเป็นคราฟต์เบียร์เจ้าแรกในประเทศไทยเปิดหลักสูตรการทำ คราฟต์เบียร์ให้ผู้สนใจเรียนได้เรียนวิธีการทำคราฟต์เบียร์โดยผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า คราฟต์เบียร์เหมือน อาหารควรจะสามารถทำขึ้นเองในจำนวนที่น้อยเพื่อต่อกินได้แต่ไม่ใช่ทำขายในเชิงพาณิชย์ หากจะทำขายใน เชิงพาณิชย์จะต้องมีการขออนุญาตมีใบอนุญาตผู้ประกอบการทำสุรานั้นผู้วิจัยเล็งเห็นว่า พฤติกรรมการเปิดค รอสเรียนการทำคราฟต์เบียร์อาจจะไม่ได้ถูกกฎหมาย ก็เกิดการลักลอบผลิต ทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพผู้ ต่อม
2. กรณีผู้ผลิตคนไทยที่ผลิตที่ต่างประเทศแล้วนำเข้า กรณีซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์เล็งเห็นว่าหลักเกณฑ์ดังกล่าวไม่ สามารถที่จะเกิดคราฟต์เบียร์ในประเทศไทยได้เนื่องจากกฎเกณฑ์เรื่องของต้นทุนในการลงทุน ขออนุญาตทำ สุรามีมูลค่าสูง ทำให้ SME ขนาดเล็กเกิดไม่ได้จึงหันไปผลิตที่ต่างประเทศแล้วนำกลับเข้ามาจำหน่ายในประเทศ แต่คราฟต์เบียร์ที่ได้ก็จะมีราคาที่สูงจากการจ่ายภาษีนำเข้าแล้วต้องมาจ่ายภาษีตามปริมาณแอลกอฮอล์ตาม กฎหมายสรรพสามิต ทำให้คราฟต์เบียร์แข่งขันในตลาดได้ยาก
3. ผู้ก่อตั้งโรงเบียร์มิตรสัมพันธ์ จากการ สัมภาษณ์ผู้ก่อตั้งโรงเบียร์มิตรสัมพันธ์ได้รับการอนุญาตให้เป็น Brewpub พบปัญหาในด้านของขั้นตอนการ ดำเนินการขออนุญาตซึ่งใช้เวลานานปัจจุบันโรงเบียร์มิตรสัมพันธ์พึงได้ใบอนุญาตในการก่อสร้างจากที่ยื่นเรื่อง ขอตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2560 ปัจจุบันยังดำเนินการก่อสร้างไม่แล้วเสร็จซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่าปัญหาเกิดจาก ความล่าช้าในส่วนของเจ้าหน้าที่ทำให้โรงเบียร์ดำเนินการเปิดได้ช้านอกจากนั้นยังพบปัญหาในส่วนของ การข ออนุญาตโดนโรงเบียร์มิตรสัมพันธ์ได้รับอนุญาตให้เปิดเป็น Brewpub การเปิดเป็น Brewpub ก็จะมีลักษณะ คล้ายกับโรงเบียร์ตะวันตกทั่วไป โดยการขายเบียร์นั้นผู้บริโภคสามารถที่จะซื้อขายดื่มกินได้เฉพาะสถานที่ โรง เบียร์ไม่สามารถบรรจุเบียร์เพื่อใส่ขวดขายได้หรือนำออกขายนอกสถานที่ได้

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

อภิปรายผลการวิจัย

อุตสาหกรรมเบียร์ในประเทศไทยเป็นแบบผู้ขายน้อยรายเนื่องจากมีเพียงสามรายใหญ่ที่มีส่วนแบ่งทางการตลาดสูงในอุตสาหกรรมเบียร์ในประเทศไทยการกระจุกตัวของอุตสาหกรรมก็สูงไปด้วยรวมถึงการแข่งขันของผู้ผลิตเบียร์ไม่ได้เป็นการแข่งขันในรูปแบบราคาแต่เป็นการแข่งขันในรูปแบบด้านผลิตภัณฑ์ยี่ห้อเพื่อดึงดูดความสนใจลูกค้าเนื่องจากพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ส่งผลโดยตรงให้พฤติกรรมของผู้ผลิตอุตสาหกรรมเบียร์ในประเทศไทยแบบผูกขาดเนื่องจากการจัดเก็บภาษีในรูปแบบการแบ่งเบียร์ย่อยลงมาเป็น 3 แบบเพื่อเปิดช่องให้ผู้ผลิตรายใหญ่สามารถเลือกผลิตเบียร์ปริมาณแอลกอฮอล์ที่ต่ำนำออกสู่ตลาดเพื่อให้ได้ Economy of scale แก่ผู้ผลิตและนำเสนอผ่านสื่อต่อผู้บริโภคว่าเป็นเบียร์พรีเมียมเนื่องจากการเก็บภาษีของเบียร์เก็บตามปริมาณแอลกอฮอล์จึงทำให้ผู้ผลิตเลือกที่จะผลิตเบียร์ที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ต่ำเพื่อการเสียภาษีที่ถูกลงและขณะเดียวกันยังผลิตออกมาจำนวนเยอะๆเพื่อเป็นการทอนภาษีให้ถูกลงเพราะเบียร์ถูกแบ่งย่อยเป็น 3 เกรดดังนี้คือ เกรดประหยัด(Economy), เกรดมาตรฐาน (Standard) และเกรดพรีเมียม (Premium) ทำให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม.

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าดังกล่าวควรเปิดโอกาสให้มีผู้ผลิตหน้าใหม่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมเพื่อเพิ่มการจัดเก็บภาษีรายได้ให้แก่ภาครัฐและหลีกเลี่ยงการลักลอบการผลิตเบียร์ที่ผิดกฎหมายซึ่งจะนำไปสู่การผลิตที่ไม่ได้มาตรฐานคุณภาพสินค้าและผู้บริโภคมีความเสี่ยงอันเนื่องจากผู้ผลิตรายเล็กไม่ถูกตรวจสอบและไม่มีมาตรการควบคุมความสะอาดปลอดภัยของผลิตภัณฑ์หากเปิดเสรีในการผลิตเบียร์ให้แก่ผู้ผลิตรายเล็กจะเกิดการแข่งขันทที่เป็นธรรมและราคาของผลิตภัณฑ์เบียร์เป็นไปตามกลไกของตลาดเนื่องจากเบียร์มีการจัดเก็บภาษีโดยขึ้นอยู่กับปริมาณแอลกอฮอล์ดังนั้นหากมีการเปิดโอกาสให้ผู้ผลิตรายใหม่เข้าสู่ตลาดรายได้ในภาครัฐในด้านภาษีสุราจะเพิ่มขึ้นรวมถึงเกิดนวัตกรรมใหม่ในอุตสาหกรรมเบียร์ ที่มีผู้ผลิตหลายรายและมีสินค้าเพิ่มมากขึ้นรวมถึงเป็นสินค้า GI ที่สามารถเคลมได้ตามกฎหมายภูมิศาสตร์อันว่าด้วยความพิเศษของผลิตภัณฑ์ในพื้นที่นั้น ๆ

เอกสารอ้างอิง

คลินิกภาษีกระทรวงการคลัง. *สุรากลั่นชุมชนTax Clinic*. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2560, จาก http://taxclinic.mof.go.th/pdf/C338CA52_3068_BCFD_8400_FF3E5C3CA0A3.pdf
ไชยา ภัคตวิวงศ์. (2556). *พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 กับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะนิติศาสตร์

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

- นงนุช สุวรรณเกษร. (2551). *อุตสาหกรรมเบียร์กับอัตราคุ้มครองที่แท้จริง กรณีศึกษาประเทศไทยกับประเทศสิงคโปร์*. (งานวิจัยเฉพาะเรื่องปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะเศรษฐศาสตร์.
- นพพร วาสุเทพรังสรรค์. (2542). *การศึกษาโครงสร้างตลาดและกลยุทธ์การแข่งขัน ในตลาด อุตสาหกรรมเบียร์ของไทย*. (งานวิจัยเฉพาะเรื่องปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะเศรษฐศาสตร์.
- ปาริชาติ ศรีคชา. (2544). *การรับรู้ภาพลักษณ์เบียร์ลิโอบีเปรียบเทียบกับเบียร์ช้างของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน.
- ปิยาภรณ์ จันท์สว. (2549). *ปัจจัยที่ทำให้สุราพื้นบ้านยังคงได้รับความนิยมในญี่ปุ่น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะศิลปศาสตร์.
- ปิยวรรณ สุขศรี. (2544). *การวิเคราะห์เศรษฐกิจการผลิตสุราพื้นบ้านของชุมชนในประเทศไทย กรณีศึกษาการผลิตเหล้าขาวในจังหวัดเชียงรายและแพร่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะเศรษฐศาสตร์.
- ผู้จัดการออนไลน์. (2559). *ปิดตำนาน15ปีคดีสุราแช่กติกากัดกันการแข่งขันเมื่อศาลปกครองสูงสุดสั่ง เพิกถอน*
<http://www.manager.co.th/Politics/ViewNews.aspx?NewsID=9590000018396>
- เพ็ญ ยิ้มอยู่. (2543). *ปัญหาการนำนโยบายตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 ไป ปฏิบัติศึกษากรณีการร้องเรียนเกี่ยวกับการขายสุราฟ่งเบียร์*. (ภาคินพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะรัฐศาสตร์.
- ไพจิตร ศรียุกต์รัตน์. (2554). *การศึกษาโครงสร้างตลาดและปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะเศรษฐศาสตร์.
- ภาชีอากร. *ลักษณะของการจัดเก็บภาษีอากรที่ดี*. สืบค้นเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2560, จาก
http://53010914097.blogspot.com/2012/06/blog-post_9915.html
- ศศิญาภา จิรจตุกุล. (2555). *ปัญหาเกี่ยวกับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะนิติศาสตร์.
- สิทธิพงษ์ บัวผัน. (2553). *ผลกระทบของการขึ้นภาษีสรรพสามิตเบียร์ต่อพฤติกรรมผู้บริโภคเบียร์*. (งานวิจัยเฉพาะเรื่องปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะเศรษฐศาสตร์.
- ถนัย วิริยตระกูล. (2541). *การวิเคราะห์โครงสร้างอุตสาหกรรมเบียร์ไทยกับการผูกขาดธุรกิจ กรณีศึกษาการบังคับขายสุราฟ่งเบียร์*. (ภาคินพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ.

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

CocktailThai.com. กำเนิดเปียร์เครื่องดื่มชนิดแรกของโลก. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2560, จาก
<http://www.cocktailthai.com/index.php?lay=show&ac=article&id=210504&Ntype=3>